

Innspill

til Familie-, kultur- og administrasjonskomitéen

20. januar 2004

ST.MELD. NR. 48 (2002 - 2003) KULTURPOLITIKK FRAM MOT 2014

Musikernes fellesorganisasjon (MFO) vil i dette notatet oppsummere forbundets synspunkter på St.meld. nr. 48 (2002 – 2003) Kulturpolitikk fram mot 2014. Oppsummeringen følger i hovedsak inndelingen i meldingens del III Tiltak og prioriteringer, og omhandler også i hovedsak departementets synspunkter og forslag i denne delen.

De områdene og temaene som ikke er omhandlet i dette notatet, er ikke utelatt fordi de er uvesentlige, men fordi vi har valgt å konsentrere oss om de områdene hvor vi mener det er mest nødvendig å kommentere innholdet i meldingen.

Innledende perspektiv (kap. 6)

Samfunnsutvikling og kulturpolitikk

Departementet slår i innledningen til kap. 6 fast at det er ”*kulturens egenverdi – tufta på kvalitet - som må leggjast til grunn for ein langsiktig kulturpolitikk, ...*”. MFO vil understreke at dette er en helt nødvendig forutsetning for at kulturpolitikken i det hele tatt skal ha noen hensikt. Dersom kunsten og kulturaktivitetene i et politisk perspektiv skulle bli redusert til et redskap for å nå andre mål, vil dette også føre til at utviklingen stagnerer, og selve kunsten og kulturen forvitrer.

Departementet peker også på at ”*dei store institusjonane både er og framleis skal vera hjørnesteinar i gjennomføringa av kulturpolitikken*”. MFO deler dette synet, og vil i tillegg minne om at for eksempel institusjonene innenfor musikk og scenekunst ikke bare formidler kunst- og kulturopplevelser gjennom sine egne produksjoner, men også er et fast holdepunkt og viktig fundament for kunstnernes frie aktiviteter på de samme feltene. Vi er ikke enig med dem som hevder at det er en grunnleggende interessekonflikt mellom institusjonene og de ”frie kunstnerne”. Tvert i mot ser vi gang på gang at de kunstnere som nettopp er knyttet til institusjonene både inspirerer til, og selv utøver aktivitet i det såkalte frie feltet. Dette er et fruktbart vekselspill som lett kan bli ødelagt av kunstig skapte motsetningsteorier og innskrenking av de enkelte kunstnernes muligheter til å utøve aktivitet utenfor hovedstillingene i institusjonene.

Kirken som kulturbærer

Kirkens rolle i kulturlivet er løftet fram i denne kulturmeldingen. Dette er verdifullt fordi både kirkens betydning og kirkens ansvar som kulturbærer og arena for kunstnerisk utfoldelse tidligere ofte er blitt undervurdert og til tider helt glemt. Dessverre registrerer vi også at en stadig mer anstrengt kirkelig økonomi fører til dårligere vilkår for de kunstneriske aktivitetene i kirkelig sammenheng. Etter MFOs oppfatning er det derfor nødvendig å sette kirkens ansvar under debatt, samtidig som det må vurderes hvordan de økonomiske vilkårene for kirkens kulturarbeid kan bedres.

Fornyning og omstilling

Under overskriften ”*Fornyning og omstilling*” lister departementet opp en rekke momenter som sies å tale for omstillinger innenfor scenekunst- og musikkområdene. Argumentasjonen tar utgangspunkt i en virkelighetsbeskrivelse som stemmer svært dårlig med våre erfaringer. Det er ikke riktig at teater- og orkesterinstitusjonene er så fastlåste i gamle tradisjoner som departementet her forsøker å gi inntrykk av. Mange av orkestrene og teatrene eksperimenterer stadig med både form og innhold. Det er derimot riktig at trange økonomiske rammer legger urimelig sterke bånd på mulighetene til å satse på økonomisk risikable prosjekter. Den viktigste årsaken til den vanskelige økonomien er imidlertid *ikke* mangel på fleksibilitet i tilsetningsforholdene og arbeidsvilkårene, men derimot i all hovedsak det faktum at veksten i de offentlige tilskuddene gjennom mange år stort sett ikke har holdt tritt med den alminnelige pris- og lønnsveksten. Og i de tilfellene det er blitt vedtatt reelle økninger i tilskuddene, har dette ofte blitt brukt til volumøkninger framfor økonomisk konsolidering.

MFO finner det bemerkelsesverdig at de fleste forslagene som departementet legger fram for å bøte på de påståtte utfordringene, nødvendigvis må føre til langt vanskeligere arbeidsforhold for mange av de ansatte i orkester- og teaterinstitusjonene. Både sunn fornuft og erfaringer fra andre land tilsier at dette vil føre til et dårligere resultat, både med hensyn til kvalitet og med hensyn til effektivitet. I tillegg vil en så radikal forverring av arbeidsvilkårene som det antydes i dette punktet, måtte føre til en dramatisk vekst i skadefrekvensen blant de ansatte, med utstøting fra arbeidslivet lenge før oppnådd pensjonsalder som endelig resultat.

Allmennkringkasting og kultur

Både i det foregående punktet, og i et eget punkt om allmennkringkasting og kultur legger departementet stor vekt på nødvendigheten av transmisjoner av opera- og teaterforestillinger i etermedium. Nok en gang blir virkeligheten framstilt som om det er avtaleverket ved institusjonene som er den store hindringen for slike transmisjoner. Det er riktig at det kunstneriske personalet forventer et rimelig vederlag for kringkasting av deres prestasjoner, men det er også et faktum at verken NRK eller andre kringkastingsforetak har vist noen påfallende interesse for slike transmisjoner med mindre de er helt eller tilnærmet gratis.

MFO vil minne om at det kunstnerisk sett vil være langt mer betydningsfullt om både NRK og de konsesjonsbaserte kringkasterne satser mer på et bredt spekter av egenproduksjoner av musikk og drama enn de nå gjør. Det vil også være av vesentlig betydning om de samme kringkasterne i hele sin programvirksomhet satset mer på norsk musikk enn hva som nå er tilfelle. Etter vår oppfatning må staten både som eier av Norsk Rikskringkasting og som konsesjonsgiver til de andre kringkasterne, kunne stille dette som klare krav til de enkelte selskapene.

Musikk (kap. 7)

Hovedutfordringer og prioriteringer

I innledningen til musikkapitlet, under overskriften ”*hovudutfordringar og prioriteringar*”, peker departementet bl.a. på sammenhengen mellom aktørene i feltet og på sammenhengen mellom ulike økonomiske virkemidler. MFO er enig i påstanden, men finner det vanskelig å lese noen prioriteringer ut av dette eller andre betraktninger i innledningen. Med andre ord sitter vi igjen med et inntrykk av at alt er like viktig og like høyt prioritert. Dette må i så fall

avspeiles med en massiv økning av budsjetttrammene for statlige tilskudd til musikkformål i de nærmeste årene framover.

Omtalen av de enkelte delområdene bygger i større eller mindre grad på ulike utredninger som departementet har innhentet i forbindelse med arbeidet med meldingen. Utredningene ”Musikkliv og musikkpolitikk”, ”Symfoniorkesterutredning. Ny orkestersatsning – kvantitativt og kvalitativt” og ”Populærmusikken i kulturpolitikken” har alle vært ute til høring i de aktuelle miljøene. Departementet kommenterer likevel overhodet ikke de høringsuttalelsene som er kommet inn, og synes i liten eller ingen grad å ha tatt hensyn til disse innspillene. Vi vedlegger derfor våre høringsuttalelser til alle tre utredningene, og tillater oss å vise til disse når det gjelder MFOs vurdering av de hovedspørsmålene som er berørt.

Ensemblefeltet

MFO er tilfreds med at det varsles en betydelig økning i de offentlige tilskuddene på ensemblefeltet, og at tilskuddsordningene i størst mulig grad skal være sjangerovergripende. Flerårige ensembletilskudd er et viktig virkemiddel til fordypning og utvikling, og bør prioriteres.

Symfoniorkestrene

I omtalen av symfoniorkestrene gir departementet signaler om at fortsatt utbygging av orkestrene vil bli prioritert i framtidige budsjetter. MFO er enig i at dette er viktig, men vi finner det nødvendig å peke på at det også er et stort behov for økte tilskudd som ikke knyttes eksplisitt til utvidelse av orkestrene. Det er fortsatt langt igjen før partenes og departementets tidligere felles målsetting om å bringe orkestermusikernes lønn opp på nivå med undervisningsstillinger i høyere musikkutdanning er oppfylt. Den likheten mellom utøvernes og pedagogenes utdanning, kompetanse og arbeidsoppgaver som ble påvist i 1990, er om mulig enda klarere nå, og det er på høy tid at dette også gjenspeiles i utøvernes lønnsvilkår.

Det er - som departementet selv peker på i kap. 6 - dessuten et stort behov for produksjonsmidler ut over de faste lønns- og driftskostnadene.

Korpsene

I gjennomgangen i kap. 4 er de tidligere militære korpsene i Halden og Kristiansand omtalt som egne ensembler sammen med orkestrene i Trondheim, Stavanger, Tromsø og Kristiansand.

I kap. 7 er de samme korpsene, og for den del de gjenværende militære korpsene, fullstendig utelatt. Dette er en grov unnlattelse fra departementets side. Både de to sivile korpsene og de gjenværende militære korpsene er svært viktige elementer i norsk musikkliv, og de fortjener både sammen og hver for seg en betydelig kulturpolitisk oppmerksomhet.

MFO vil peke på at verken *Det Norske Blåseensemble anno 1734* i Halden, eller *Stiftelsen KSO* (hvor det tidligere militære korpset i Kristiansand nå inngår som ett av virksomhetens to kjerneensembler) for 2004 har fått en tilstrekkelig økning av de statlige tilskuddene til å dekke opp det reelle behovet, bl.a. knyttet til overføring av musikerne fra det militære lønssystemet til et sivil system etter mønster av symfoniorkestrene.

De 5 gjenværende militære korpsene har også problemer med å få tilstrekkelige midler til rasjonell drift, samtidig som det i en såkalt militærfaglig utredning fra forsvarssjefens hånd har dukket opp nytt forslag om nedlegging av ytterligere to korps. Forsvarets musikk har de siste 15 årene blitt forslått nedlagt og omorganisert 3 ganger, og det er et åpenbart behov for

en mer langsiktig tenkning også for de profesjonelle, militære korpsene. Det sliter på musikerne hele tiden å måtte forholde seg til trusler om nedleggelse. Om et eller flere korps blir nedlagt, vil de færreste kunne skaffe seg tilsvarende arbeid igjen, rett og slett fordi det ikke finnes nok faste arbeidsplasser for musikere med den aktuelle instrumentkompetansen.

Etter MFOs oppfatning er det nå høyst påkrevet med et tettere og formalisert samarbeid mellom Kultur- og kirkedepartementet og Forsvarsdepartementet om utviklingen av Forsvarets musikk i et kulturpolitisk perspektiv. Vi vil foreslå at kulturkomitéen vurderer en samordning mellom de to departementene etter modell av komitéens eget forslag i tilknytning til muséer under andre departementer i innstillingen til ABM-meldingen (Innst. S. nr. 46 (2000 – 2001)).

Rikskonsertene

Meldingen peker på behovet for å bygge ut skolekonsertordningen til å omfatte alle kommuner som ønsker dette tilbudet. Etter det MFO kjenner til, er dette nå i ferd med å skje. Men Rikskonsertene har også andre innsatsområder som bør vies oppmerksomhet. MFO vil særlig peke på behovet for å bygge ut tilbudet av offentlige konserter (også kalt kveldskonserter) i tråd med hva Rikskonsertene selv har lagt fram forslag om.

Innkjøpsordningen for fonogram

Innkjøpsordningen for fonogram blir omtalt som svært viktig, uten at departementet tallfester behovet for økte bevilgninger i framtida. Til tross for en viss økning i budsjettet for 2004, er det fortsatt behov for svært store økninger før det er mulig å kjøpe inn tilstrekkelig mange utgivelser i tilstrekkelig antall eksemplarer. Målsettingen bør være at innkjøpsordningen for fonogrammer bygges ut til omtrent samme nivå – relativt sett i forhold til antall utgivelser – som innkjøpsordningen for skjønnlitteratur.

Departementet varsler et forslag om å overlate til Kulturrådet å foreta oppnevning av innkjøpskomitéen, på samme måte som for andre fagutvalg under Kulturrådet. MFO har ingen tillit til at den nødvendige faglige (kunstneriske) kompetansen blir ivaretatt med en slik ordning, og vi vil bl.a. peke på det *ikke* blir innhentet forslag fra berørte organisasjoner før oppnevning av de andre fagutvalgene. Vi viser ellers til mer utfyllende betraktninger om oppnevning og sammensetning av faglige komitéer i våre kommentarer til kap. 14.

Kirkemusikk

Som vi har gitt uttrykk for i våre kommentarer til kap. 6, er vi enig i vektleggingen av kirkens kulturansvar i meldingen. I kap. 7 er dette ytterligere utdypet. Samarbeid med det lokale musikkliv har tradisjonelt vært en del av kantorenes og organistenes arbeidsfelt, og vi vil understreke at det må gis rom for dette også i framtidig kirkemusikalsk virksomhet.

Det er viktig at ledelsen (fellesråd og bispedømme) verdsetter og aktivt støtter kirkemusikalsk aktivitet, og det må samtidig gis rom for fleksibilitet og egenutvikling i større grad enn hva som nå er tilfelle. MFO er enig i meldingens framheving av den lokale økonomien, og understreker betydningen av at kommunene og fellesrådene bevilger nok penger til den lokale kirkemusikalske virksomheten og gir sine kirkemusikere et større handlingsrom.

Departementet peker videre på behovet for flere stillinger, blant annet for å beholde høy kompetanse innen yrket. Rekrutteringen av nye utøvere til yrket er imidlertid dårlig, og dette problemet krever åpenbart særskilt oppmerksomhet. Kapasiteten i høyere utdanning er for øyeblikket større enn søknaden, og derfor må det arbeides målrettet med å vekke interessen

for kirkemusikk blant barn og ungdom. For eksempel bør musikk- og kulturskolene og fellesrådene oppfordres til å samarbeide om lokale tiltak.

MFO støtter forslaget om en særskilt støtteordning til kirkemusikk gjennom Norsk kulturråd, og meldingens intensjoner om at menigheter som kan vise til helhetlig kirkemusikalsk planarbeid bør prioriteres. Men det er samtidig viktig å gi rom for oppbygging av slikt arbeid lokalt, og i en overgangsfase gi rom for nye tiltak og initiativ.

Populærmusikken

Departementet gir her uttrykk for at populærmusikken ”*bør fremjast som uttrykksform*” og at ”*støtta til populærmusikken bør i større grad ytast innafor ramma av dei generelle stønadsordningane*”. MFO slutter seg til dette, og forutsetter samtidig at departementet vil komme tilbake med forslag til styrking av de ulike tilskuddsordningene til musikere og ensembler på profesjonelt nivå. Forøvrig vises til vår høringsuttalelse til utredningen *Populærmusikken i kulturpolitikken* (vedlagt).

Jazz

I omtalen av jazzfeltet peker departementet på at staten har støttet oppbyggingen av Norsk Jazzforum og de regionale jazzsentrene, og varsler at innretningen i den statlige tilskuddspolitikken vil bli videreført. MFO kan i hovedtrekk slutte seg til dette, selv om det selvsagt er et stort behov for økte bevilgninger også på dette området.

Det vekker imidlertid reaksjoner hos mange utøvere at medlemskap stilles som forutsetning for å komme i betraktning til støtte fra de offentlige midlene som Norsk Jazzforum forvalter. På samme måte kritiseres Norsk Jazzforums arrangørstøtteordning for å utelukke støtte til konserter med utøvere som ikke er medlemmer av forumet. Vi har beskrevet dette problemet nærmere i vårt hørings svar om ensemblepolitikken (se vedlegg). Det oppleves som svært uheldig at myndighetenes ønske om en oversiktlig tilskuddspolitik på jazzfeltet fører til at uavhengige utøvere og ensembler fratras muligheten til å nyte godt av offentlige støtteordninger. Praksisen står dessuten i grell kontrast til departementets egne retningslinjer for stipendkomiteene, som forbyr diskriminering av ikke-organiserte søkere.

Dokumentasjon og informasjon

Departementet viser til at det er et behov for innsamling og oppbevaring av dokumentasjon over norsk rock og populærmusikk, og at et slikt arkiv bør utvikles i samarbeid med *Norsk Jazzarkiv* og *Visearkivet*. MFO vil minne om at *Nasjonallibloteket* (Mo i Rana) har landets fremste fasiliteter for bevaring og formidling av AV-materiale, både hva gjelder klimaregulerte magasin og teknisk utstyr for overspilling og digitalisering av lydopptak. Landets største samling av lydbånd (masterbånd) med populærmusikk er i dag lokalisert der. Dette sett i sammenheng med Nasjonalbiblotekets omfattende satsing på IKT tilsier etter MFOs oppfatning at Nasjonalbibloteket i Mo i Rana også bør være en sentral aktør i arbeidet med å etablere et nasjonalt rockarkiv.

Særskilt om frilansernes situasjon

Hele musikkområdet trenger mange aktive, profesjonelle utøvere innenfor alle felt. Både institusjonene og det såkalte frie feltet er avhengig av at det finnes frilansere som kan ivareta et vidt spekter av oppgaver for teatre, orkestre, Rikskonsertene, festivaler, klubber, studio-produksjoner, radio og fjernsyn osv. Vilråene for denne gruppen av utøvere er dessverre ikke drøftet eksplisitt i kulturmeldingen.

MFO vil peke på at det er et stort behov for å legge til rette for bedre arbeidsvilkår for frilansmusikerne. Dette må gjøres både av partene i arbeidslivet og av offentlige myndigheter. Det er bl.a. viktig at institusjonene ikke blir pålagt innskrenkninger eller restriksjoner som gjør at deres bruk av frilansere blir av mindre omfang enn nå. Det er også viktig å gjøre tilpasninger i trygdevilkårene, slik at det som nå oppleves som diskriminerende bestemmelser for utøvende kunstnere uten faste tilsettingsforhold, blir fjernet. Det samme gjelder for utøvere med ulike kombinasjoner av faste tilsettingsforhold og frilansvirksomhet.

Scenekunst (kap. 8)

NOU 2002:8 Etter alle kunstens regler

Med bakgrunn i bl.a. innstillingen fra Scenekunstutvalget, holder departementet fast på at Riksteatret skal *"halde fram med ei gradvis nedbygging av det faste skodespelarensemblet og ikkje leggja opp til egne produksjonar"*. MFO argumenterte i sin høringsuttalelse til innstillingen med at en slik omlegging av Riksteatret med stor sannsynlig vil bidra til manglende forutsigbarhet, usikkerhet og svekket kunstnerisk kvalitet i det samlede scenekunsttilbudet. Dette er fortsatt MFOs oppfatning.

Operahusprosjektet

Meldingen beskriver ganske presist hvilke utfordringer Den Norske Opera står overfor i tiden fram mot innflyttingen i nytt operahus. Blant annet må det forutsettes en gradvis utvidelse av både de kunstneriske ensemblene og den tekniske staben allerede fra 2004 og fram til 2008. Fordi det ikke er mulig å øke egeninntektene i de nåværende lokalene, må hele denne oppbyggingen finansieres gjennom økte tilskudd fra staten. MFO finner det svært beklagelig at Stortinget ikke fullt ut fulgte opp departementets forslag til opptrapping av tilskuddet i 2004. Dette kan forsinke en utviklingsprosess som allerede er sterkt presset, og vi må derfor forutsette at dette etterslepet hentes inn igjen senest i 2005.

Opera og dans – landet rundt

På dette området bygger meldingen i stor grad på den nasjonale planen for produksjon og formidling av opera og ballett som departementet utarbeidet og la fram i 2002. I sin høringsuttalelse til denne planen skrev MFO bl.a.:

"I omtalen av utfordringene på operafeltet i byer med statsstøttede, profesjonelle orkestre og teatre fokuseres det nærmest ensidig på samarbeid mellom eksisterende institusjoner og påståtte strukturelle og avtalemessige hindringer for et slikt samarbeid.

For det første etterlyser vi at det samtidig foretas en grundig vurdering av hva mer operavirksomhet for disse orkestrene og teatrene vil gå på bekostning av, både faglig og økonomisk. Et symfoniorkester blir som oftest bedre av bevisst satsing på et eller flere spesialfelter, men blir sjelden et bedre symfoniorkester av å spille mye opera.

For det andre bør departementet en gang for alle akseptere at hovedhensikten med de avtalemessige begrensningene er knyttet til musikernes arbeidsmiljø og arbeidsbelastninger. Dersom orkestrenes operamedvirkning skal økes, må det gjøres på en slik måte at hver enkelt musiker ikke blir utsatt for enda større arbeidsmessige belastninger. Sykefraværet på grunn av belastningslidelser er allerede skremmende stort i alle orkestrene, og vil øke enda mer dersom musikerne pålegges mer tjeneste enn de allerede har på sosialt ugunstige tidspunkter. I så måte er selvsagt forslaget om frikjøpsordninger for korsangere på dagtid selvsagt interessant, men dessverre antakelig også temmelig urealistisk.

Vi kan heller ikke se at det noe sted i planen foretas en vurdering av hvordan man skal sikre rekrutteringen av kompetente sangere og musikere til de ulike formene for opera i landet for øvrig. All erfaring, f.eks. fra Operaen i Kristiansund, viser at omfattende operavirksomhet ikke på noen gunstig måte lar seg kombinere med f.eks. undervisning i kommunale musikk- og kulturskoler e.l. Dersom denne formen for regional operavirksomhet skal utvikles videre på en kvalitetsmessig tilfredsstillende nivå, krever det en helt annen satsing på etablering av profesjonelle kjerneensembler enn hva som har vært tilfelle til nå.”

Vi kan ikke se at departementet har brydd seg med å drøfte disse innspillene, verken når det gjelder bruken av eksisterende orkestre eller problemet med rekruttering av sangere og musikere. Vi tillater oss med dette å gjenta de samme innvendingene overfor komitéen.

I tillegg har vi senere også sett at spørsmålet om rekruttering er like aktuelt for dansere som for de øvrige kunstnergruppene. Vi har derfor overfor Kirke-, utdannings- og forskningskomitéen i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 39 (2002-2003) bl.a. pekt på behovet for å gi et tilbud til særskilte talenter allerede på grunnskolenivå.

Sending av scenekunstforestillinger i etermedium

Vi viser til våre kommentarer til kap. 6.

Kunstnerne (kap. 14)

Innledende merknader

Departementet omtaler her aspirantstipendene for unge kunstnere i etableringsfasen. MFO (daværende Norsk Musikerforbund) var skeptisk til denne ordningen da den ble innført i 1998. Med den tilpasningen som ble gjennomført etter forhandlinger med Musikerforbundet og andre kunstnerorganisasjoner så vi imidlertid etter hvert at den stort sett fungerte etter sin hensikt. Dette ble også bekreftet i den evalueringen som ble gjennomført 2002. MFO beklager derfor at Stortinget under behandlingen av statsbudsjettet for 2004 reduserte bevilgningen slik at det neppe kan deles ut nye stipender i år. Med bakgrunn i det behovet som er påvist, vil MFO be komitéen ta initiativ til at det ved første anledning avsettes midler for nye stipender senest fra 2005.

Garantiinntekt

Det går fram av meldingen at departementet ønsker å fortsette nedbyggingen av garantiinntektsordningen til fordel for styrking av arbeidsstipendene.

Frilans utøvende kunstnere utgjør en betydelig ressurs for det offentlige kunst- og kulturlivet. Garantiinntektsordningen er et beskjedent, men viktig bidrag til at en del av disse kunstnerne i størst mulig grad kan fortsette å virke i det offentlige rom gjennom hele sitt yrkesaktive liv. MFO vil derfor særlig advare mot å bygge ned denne ordningen for de utøvende kunstneres del.

Arbeidsstipend

De gjeldende økonomiske rammene for arbeidsstipend, herunder også arbeidsstipend for yngre kunstnere, innebærer at bare 2-3% av søkermassen blant utøvende musikere kan nyte godt av slike stipender. Ordningen er altså svært eksklusiv, og bør styrkes slik departementet foreslår. Dersom det åpnes for tildeling av arbeidsstipend med lengre varighet enn 5 år, vil det være nødvendig med en radikal styrking av de økonomiske rammene for denne stipendtypen.

Særskilt om kunstnere med minoritetsbakgrunn

Departementet gir uttrykk for skepsis til et forslag om øremerking av stipender til kunstnere med minoritetsbakgrunn. Det vil være uheldig å legge vekt på andre forhold enn kunstnerisk kvalitet ved tildeling av kunstnerstipend, og MFO deler derfor denne skepsisen. Dersom det er et reelt behov for særskilte tiltak for enkelte grupper av kunstnere med minoritetsbakgrunn, bør det ivaretas gjennom andre virkemidler.

Stipendstrukturen

MFO er i likhet med departementet av den oppfatning at den nåværende stipendstrukturen er for omfattende og detaljert. Vi slutter oss derfor til departementets forslag til forenklinger.

Strukturen på stipendkomitéene

Med utgangspunkt i påståtte endringer i kunstlivet, argumenterer departementet for omfattende endringer både i sammensetningen av stipendkomitéen og i selve komitéstrukturen. MFO har vanskelig for å kjenne igjen den virkelighetsbeskrivelsen som departementet legger til grunn, i alle fall hva angår musikkområdet. Det er dessuten tvilsomt om departementets endringsforslag vil representere noen god løsning på den type problemer som er beskrevet.

Isolert sett er MFO tilfreds med at stipendkomitéen for utøvende musikk i praksis foreslås videreført. Komitéen består nå av 11 medlemmer, sekretæren ikke medregnet. Medlemmene er oppnevnt på grunnlag av sin musikkfaglige kompetanse og bransjekunnskap, og dekker hovedgruppene sang (2), tangenter (2), treblås (2), messingblås, slagverk, gitar, småstryk og storstryk. Ved oppnevningen er det også i nødvendig utstrekning tatt hensyn til behovet for sjangerbredde i komitéen. Ingen av medlemmene i komitéen er oppnevnt som organisasjonsrepresentanter.

De søknadene som kan rubriseres inn under en av de nevnte hovedgruppene behandles i første hånd av komitéens medlemmer med samme kompetanse. Vurderingene etterprøves alltid av komitéen i plenum. Søknader fra dirigenter og instrumentalister som faller utenfor de nevnte hovedgruppene, behandles direkte i plenum. Det er neppe noe tungtveiende faglig behov for å utvide komitéen. Det er heller ikke praktisk særlig hensiktsmessig, rett og slett fordi det allerede med den nåværende komitéstørrelsen byr på betydelige vanskeligheter å finne egnede tidspunkter for komitéens plenumsmøter.

MFO kan heller ikke se at departementets forslag om endringer i oppnevningsprosedyrene vil bidra til å gjøre denne eller andre komitéer bedre skikket til å utføre sine oppdrag. Derimot er det lett å se at de foreslåtte prosedyrene kan bli kompliserte og byråkratiske, og kan føre til at nettopp den faglige kompetansen i komitéen blir skjøvet i bakgrunnen.

Vi viser for øvrig til felles uttalelse fra Norske Dansekunstnere, Norsk Skuespillerforbund og Musikernes fellesorganisasjon.

Virkemidler (kap. 16)

Spørsmålet om kulturlov

Heller ikke i denne meldingen tar departementet stilling til spørsmålet om en kulturlov, men peker på at det uansett ikke kan være aktuelt med noen annet enn en allmenn kulturlov som først og fremst vil ha en symbolsk verdi.

Dette er imidlertid godt i samsvar med det forslaget MFO sammen med andre organisasjoner allerede har lagt fram. Det er ikke ønskelig å detaljregulere kulturområdet og kulturpolitikken

gjennom en kulturlov. Hovedmålet med en kulturlov er å lovfeste prinsippet om at alle forvaltningsnivåene - staten, fylkeskommunene og kommunene - hver for seg og sammen har et ansvar for tilrettelegging for at alle skal ha tilgang til gode kulturopplevelser og – aktiviteter. En kulturlov må i tillegg fastsette minstestandarder for det offentlige tilbudet på enkelte områder.

Alt for ofte har vi sett hvor lett det er å prioritere ned kulturlivets behov til fordel for lovpålagte oppgaver når budsjetter skal settes opp innenfor trange rammer, eller når det må gjøres innsparinger i allerede vedtatte budsjetter. Når dette skjer gang etter gang, er kuttforslagene i seg selv til skade. Selv om forslaget til sist blir stoppet, er ressurspersonene gjerne allerede forsvunnet eller ildsjelene har gitt opp.

MFO har tro på at en allmenn kulturlov som på det formelle planet sidestiller kultursektoren med andre lovpålagte oppgaver, vil være til nytte. Vi ber derfor om at komitéen nå må gi departementet pålegg om å sette i gang de utredningene som er nødvendige før en lov kan se dagens lys.

Kulturbygg (kap. 17)

Lokale og regionale kulturbygg

I betraktningene rundt lokale og regionale kulturbygg begrenser departementet seg stort sett til å vurdere tekniske omlegginger i den statlige tilskuddordningen. Dette kan være viktig nok, men MFO vil i tillegg peke på behovet for å vurdere hvilke krav som skal stilles til utføringen av de prosjektene som får statlig støtte.

MFO er enig i at behovene skal defineres lokalt i hvert enkelt tilfelle, men vilkårene for statlig tilskudd må både knyttes til størst mulig allsidighet, og til best mulig tilpassing til de aktiviteter som er eller kan bli aktuelle. I det lange løp er ingen tjent med kulturbygg med dårlig akustikk, dårlige scenetekniske løsninger eller golv som er uegnet for ballettdans.

Departementet bør derfor også vurdere hvordan hvert enkelt prosjekt kan kvalitetssikres både før, under og etter byggeperioden.